

DEBRECENI //

FŐNYA

A debreceni református ifjúság művelődési lapja

Megjelenik havonta * VI. évfolyam 4. (51.) szám * 2006. április

A Szakma dönt, a kutya ugat

Ha az ember életében bekövetkezik valami, ami érezhetően vízvázastóként hat, el kell gondolkoznia bizonyos dolgokon. Merre tart az élete, jó irányba halad-e, a helyes vágányon van-e egyáltalán. Akármennyire magabiztosnak tűnhet egy pályakezdő fiatal, vagy egy tapasztalt szakember (persze típusa választja), mindig érhetik őket nem kívánt meglepetések. Az elbizakodottság a legtöbbször megbosszulja önmagát, s közben a megtört „jellem” bőszen vakarva kobakját azon gondolkodik: hogyan jutott el idáig?

Természetesen ezek a meglepetések lehetnek pozitívák és negatívák; a kérdés csak az, fel van-e egyáltalán készülve rájuk az ember. Itt nemcsak szakmai felkészültségről, megfelelő képzettségről van szó, hanem nagyon fontos az is, mennyire rendelkezik az illető gyakorlati tapasztalatokkal. Tudja-e kezelni a hirtelen felmerülő kríziseket, fel tudja-e dolgozni a szerkesztőségeken sokszor eluralkodó hataloméhséget vagy letargiát, s kitart-e elvei mellett, minden káros és kóros hatás ellenére képes-e tovább szeretni szakmáját. Fontos tehát az is, mennyire ambiciózus a kevés tapasztalattal rendelkező fiatal, s mennyire tudja állni a napi hajrával és csalódással járó kudarcokat. Mert kevés olyan ember van közöttünk, aki rögtön az első pillanattól az utolsóig képes egyenesen jó teljesítményt nyújtani. A gyakorlat hiánya azonban rendkívül árulkodó lehet, s ezt megérik azok a rosszakarók, akik elvileg példát mutathatnának, és tapasztalataikat átültethetnék az újoncokba. Létezik még a segítőkészség lovagiassága, vagy ez épp olyan tünet, mint a siker?

A csapdát éppen az ifjú újdondász állíthatja magának: csetlő-botló mozdulataival, hebrencs megnyilvánulásaival és félreismert képességeivel felhívja magára a figyelmet, s esetlenségét még akkor is csámcsogják, teli szájjal izelgetik, amikor az ember már azt hinné: vége, alaposan megrágtak, mikor nyelik már le a falatot.

Ennek a falatnak az íze azonban mindvégig ott lesz a szájkban s csak az áldozat kitarlásán, erején és tehetségén múlik – túlél-e.

Persze attól is nagyon sok függ, milyenek a lehetőségek, s

milyen műhelyben tud dolgozni. Fordítanak egyáltalán időt arra, hogy feltérképezzék, megbecsüljék a semmiből előbukkanó pályakezdő képességeit, vagy mindinkább azt figyelik, hogyan tudnák őt a lehető legkellemetlenebb helyzetbe hozni. Persze, nem lehet általánosítani...!

Ha valaki az újságírást választja leendő hivatásának, elsősorban szerelmesnek kell lennie. Teljes szívéből kell szeretnie az írást, azt a zsurnalisztikát, amelyet csak szorgalomból és kitartással, lemondásokkal és küzdelemmel, büszkeséggel és empátiával lehet művelni. Máskülönben az ember elvész valahol az útkeresés és a tehetség között. Sokan elvéreznek így. Olyan fiatal reménységek, akik már-már elhiszik magukról azt, hogy ők valóban képesek valamire. Nem tudják mire, de biztosak benne: a sors nekik is rendelt valamit. Aztán a koppanás, amikor egy dühödt szerkesztő, kíméletlenül és „öszintén” lerombolja ezt a belső (ál)idillt.

Persze nehéz az ilyen kezdet, s könnyen elveheti az ember kedvét az egész Szakmától. Az a naplopó viszont nem is érdemes erre a hivatásra. Figyelni kell, s egy-egy kegyetlennek tűnő orrolást tanácsként kell nyugtázni – ez nehéz, de lehetséges. Mihez kezd az, aki nincs tisztában önmagával? Aki tudja bár: újságot akar majd egyszer írni, vagy a hangzatos s már-már közhelyes pályaválasztási szándékát hangsúlyozza: én a „médiában akarok dolgozni”. De nem írt még egyetlen hasábravalót sem! Az élet furcsa fintora, hogy talán éppen ezek az emberek maradnak állva a hullámon. A „médiá” fel-falja az egyéniséget, s olyan, mint egy játékautomata, melytől reméljük a sikert majd csupán a csalódottság, a keserűség és a sablonosság marad. Könnyű megszeretni a Szakmát. De nagyon könnyű megutálni is. Hova, merre? Hol van a helyes irány?

Eltelik négy-öt év, s az ember elhiszi: végre igazán ért valamire, majd egy szűkös szobában a falak megmozdulnak, s ez a tudat semmivé foszlik. Érdemes körülnézni, s nem azonnal távlatokba tekinteni. Nincs értelme, hiszen a döntés joga a Szakmát illeti.

Bögre Zoltán

Teljesítsétek be az én örömeimet, hogy egyenlő indulattal legyetek, ugyanazon szeretettel viseltetvén, egy érzésben, egyugyanazon indulattal lévén; semmit nem cselekedvén versengésből, sem hiábavaló dicsőségből, hanem alázatosan egymást különbeknek tartván ti magatoknál.

Fil 2, 2-3

3. oldal

Portré Tóth Dénes újságíróról

Amikor Tóth Dénes tanár úrral először találkoztam, rögtön tudtam, hogy most „a tollforgatás tudományáról” lesz szó, nem középiskolás fokon. Már a kurzus kezdetén arról beszélt, hogy a magyar hírlapírásnak hagyományai vannak, amelyeket „át kell menteni” az új nemzedékek számára. 950, nevével jelzett írása jelent meg, összesen 42 különböző orgánumban. Munkájáért kapta idén a Debrecen Kultúrájáért Alapítvány alkotói ösztöndíját, valamint a cívisváros Sajtódíját.

5. oldal

Fekete Péter és a természet hóhérai

Egy hatalmas műanyag flakon – ennyi volt, mi kedvét szegte. Pontosabban ez volt az első pecsét, mellyel rosszkedve, mint végzete: megpecsételődött. Azért próbálta még visszahozni a lendületet, az életerőt, s érezni újra a derűt, a visszafogottan is kitörő jókedvet. Azonban úgy, ahogyan a költő először csak egy rügyet lát, majd kibontja szirmait egy egész tündérvölgy, s erről verset ír: ...

6. oldal

Stabil értékrend – új vizeken

Mint ismeretes, a Protestáns Újságírók Szövetsége, vagyis a PRÚSZ egy olyan közhasznú egyesület, amely az egyházi és világi médiumokban dolgozó újságírókat, rádiósokat és televíziósokat tömöríti. Mi a cél, melyek a feladatok? Erről kérdeztem a PRÚSZ elnökségi tagját, Nagy Imrét.

Havi aforizmánk

„Megállapítások és vélemények a világról, megjegyzések az egyetemről, az emberiség nagy, közös magánügyéről. Ez volna a publicista dolga, a »közíró«.”

Bálint György: Jegyzet a jegyzetekről

Angyal Ádám felvétele

RÖVIDEN

A KFRTKF-HÖK hírei:

VÉGZŐSBÁL 2006. Május 5-én lesz a Kölcsey-főiskola végzős hallgatóinak bálja, a Grand Hotel Aranybika Üvegtermében. A negyedévesek itt kapják meg az Évkönyvet. A program 19 órákor köszöntőkkel kezdődik, majd a hallgatók és a meghívott oktatók közös állófogadáson vesznek részt. A talpalávalót a Sütő Band szolgáltatja.

ÉVKÖNYV – ELŐSZÖR. Az idén először kapnak évkönyvet a Kölcsey-főiskola végzős hallgatói. A HÖK által tervezett kiadvány az intézmény múltját és jelenét foglalja össze, ezenkívül a főiskola oktatóinak és végzős hallgatóinak fényképes névsorát tartalmazza, szakok, tanszékek és műveltségterületek szerint. Érdekessége, a „főiskolás bulikról készült emlékképeket” bemutató fejezet. A HÖK a kiadványt hagyományteremtő szándékkal hozta létre.

MEGÚJUL A HÖK-PORTÁL. A www.kolcseyhok.hu domain néven futó honlap a fejlesztés után három részből fog állni. A HÖK információs oldalán általános adatok, buli képek, videók és letölthető pályázatok lesznek. Az Esszencia Online is új arculattal és színesebb írással várja majd olvasóit. A harmadik, újdonságnak is számító rész a HÖK és a főiskola legújabb rendezvényének, a TRAMBULIN médiatábornak lesz az oldala. A változásokra azért volt szükség, hogy a hallgatók egy helyen és egyszerűen tájékozódhassanak minden őket érintő dologról.

A KFRTKF Anyanyelvi és Irodalmi Tanszékének hírei:

A főiskolán rendezett szavalóverseny helyezettei:

1. Papp László (I/6. csoport)
2. Pintye Erika (II/7. csoport)
3. Kókai Tamás (I/9. csoport)

A mesemondóverseny helyezettei:

1. Rácz Alíz (III/6. csoport)
2. Molnár Csilla (II/3. csoport)
3. Tóth Zoé (I/7. csoport)

A helyesírási verseny helyezettei:

1. Béres Eszter (III/10. csoport)
2. Pályi Melinda (IV/4. csoport)
3. Dobos Írisz (IV/8. csoport)

KANADAI-MAGYAR EGYHÁZI EGYÜTTMŰKÖDÉS. Ron Wallace, a Kanadai Egyház, a Life and Mission Agency vezetője április 18–21. között Magyarországra látogatott. A vezető megbeszélést folytatott – többek között – dr. Bölcskei Gusztáv református püspökkel. Megállapodtak, hogy a kanadai egyház missziói munkást küld Magyarországra, aki elsősorban a Magyarországi Református Egyház kommunikációs szolgálatát és a menekültügyi munkát segíti. (www.reformatus.hu)

„Sok jól képzett szakemberre van szükség”

PRÚSZ-közgyűlés Debrecenben

Kihelyezett elnökségi ülést tartott a Protestáns Újságírók Szövetségének (PRÚSZ) elnöksége március 28-án, Debrecenben. Az első állomás a Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola volt, melynek tévéstúdiójában kerekasztal-beszélgetésre várták az érdeklődőket. Novotny Zoltán, a PRÚSZ elnöke, dr. Kádár Zsolt esperes, elnökségi tag és Csoma Áron titkár, a Református Egyházi Zsinat szóvivője az egyházi média jelenlegi helyzetét és jövőbeli szerepvállalását elemezték.

„A Szövetség már megalakuláskor is céljának jelölte ki, hogy ne csak Budapest központú legyen.” Ezekkel a szavakkal kezdte a beszélgetést Novotny Zoltán, a PRÚSZ elnöke. Elmondta: a cél, hogy cseréljünk információkat, adjuk át a tapasztalatokat – hallassuk a hangunkat”. A stúdióban lévő kommunikáció szakos hallgatóknak hozzátette: fontos, hogy ne csak a „kész újságírók” találkozzanak, mert kérdés, hogy melyek azok a leendő médiászakemberek, akik elkötelezettek a szakma, ugyanakkor az egyházuk iránt is.

Birki Bernadett felvétele

A magyarországi egyházaknak pozitívan változott a helyzete a médiában dr. Kádár Zsolt szerint. Emlekezett arra, hogy egészen 1990-ig mindössze huszonöt perces műsoridőt adott a közszolgálati rádió: ez egy előre cenzúrázott Istentiszteleti adás volt. „Ma már nem csak a közszolgálati, hanem a kereskedelmi, hanem a regionális televíziókban, rádiókban is egyre jelentősebb helyet foglalnak el az

egyházi jellegű műsorok”. Hozzátette: „elmondani az evangéliumot – az evangéliumot aktualizálni: ez a mi feladatunk”. Az új média szerepét a könyvnyomtatás feltalálásához, illetve a rádiók elindulásához hasonlította – „éppen a rádió volt az, amely nem ismert határokat... Most rendkívül sok jól képzett szakemberre van szükség ahhoz, hogy tisztességesen, hitelesen, korszerűen adjuk tovább az evangéliumnak az üzenetét”.

Csoma Áron kifejtette: „az evangélium egészen sajátos üzenet”, melyet úgy kell a médiában nyilvánosságra hozni, hogy azt az olvasók, a hallgatók, a nézők képesek legyenek befogadni. Amikor az egyházak a rendszerváltás után lehetőséget kaptak arra, hogy ezeket az (új) médiumokat használják, „akkor egy nagyon nagy feladatot és felelősséget is kaptak”, mert sokat kell ahhoz tanulni például a lelképítőknek is ahhoz, hogy megfelelően használják „ezeket az eszközöket”.

A közgyűlés résztvevői a stú-

dióbeszélgetés után találkoztak az Kölcsey-főiskola vezetőjével, dr. Csorba Péter rektorral, délután pedig dr. Bölcskei Gusztáv püspök fogadta a tagokat. Az újságírószervezet elnöksége aktuális kérdésekről, többek között új tagok felvételéről is döntött.

(A PRÚSZ elnökségi tagjával, Nagy Imrével készített interjúnk a 6. oldalon olvasható.)

A Protestáns Újságírók Szövetsége hivatalosan két éve jött létre. A közhasznú egyesület az egyházi és világi médiumoknál dolgozó újságírókat tömöríti; elsődleges célja, hogy a protestáns értékeket képviselje a médiában, illetve a közéletben. A közgyűlésen résztvevőket a PRÚSZ jelenlegi elnöke, Novotny Zoltán sportújságíró, a Magyar Rádió vezető szerkesztője egy kínai közmondással üdvözölte: „Jobb, ha az ember meggyújt egy gyertyát, mint hogy a sötétséget szidja”. A köszöntő szó gyanánt idézett mondással a PRÚSZ elnöke szemléletesen világított rá a Protestáns Újságírók Szövetsége céljára, a keresztény értékek és érdekek felvállalására, védelmére a világban és a médiában.

Továbbképzési lehetőségek

Szakirányú, műveltségterületi és OKJ-s képzéseket, valamint pedagógus-továbbképzéseket kínál a Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola a negyedéves hallgatóinak a figyelmébe. A 2006/2007-es tanévben az alábbi lehetőségek közül lehet választani.

Szakirányú képzések: család- és gyermekvédelem pedagógiája, drámapedagógia, egészségfejlesztő mentálhigiénikus; ember, erkölcs, vallásismeret; fejlesztő (differenciáló) tanító, fogyatékosok együttnevelési (integrációs) pedagógiája, gyakorlatvezető, hagyományismeret oktató, közoktatási vezető, pedagógus szakvizsga, roma társadalom ismerete, tánc- és drámapedagógia.

Pedagógus-továbbképzések: a tanári szemléletmód és gyakorlat megújítása (60 óra), differenciált testnevelés (60 óra), közoktatási marketing referens

(60 óra), gyermek- és ifjúságvédelem (30 óra), közoktatási PR-kommunikátor (30 óra), közösség-szervező pedagógus (30 óra), média és pedagógia (60 óra), oktatási projektmenedzser (60 óra), romológia (90 óra, tantestületeknek kihelyezett formában is).

Műveltségterületi képzések: angol, német.

OKJ-s képzések: gyógypedagógiai asszisztens; iratkezelő, irattáros; mentálhigiénés asszisztens.

Képzési jellemzők: a képzések kezdete idén szeptemberben. Időtartamuk: négy félév (a negyedik félév után egy félév alatt pedagógus szakvizsga szerzhető). A foglalkozások formája: esti tagozat. Gyakoriságuk: péntek délután és/vagy szombat egész nap. A képzések költség-térítések.

A képzésekkel és a jelentkezéssel kapcsolatban Gömör Ritánál lehet érdeklődni, az (52) 518-560-as telefonszámon.

Gólyatábor 2006

Tokajban rendezik meg a gólyák és békák nyári táborát a KFRTKF-HÖK, augusztus 21. és 24. között. A négy nap alatt lesz rodeó bika, vízi foci, kenutúra, szumó- és focibajnokság, strandröplabda, homokvár-építő kupa, élőzenés buli, Sound of Ibiza Party (DJ LEON), természetesen borkóstolás... A tervek szerint lesz

„Retro-party” Dévényi Tibi bácsival, és fellép a C. Cornix zenekar is. A részvételi díj 9999 forint, ennek fejében teljes az ellátás. Jelentkezni június 23-ig lehet személyesen a HÖK-irodában, drótpostán a kolcseyhok@citromail.hu e-mail címen, illetve a 20-573-91-69-es és az (52) 581-554-es telefonszámokon.

„Kövessd a Fehér Nyulat!” – Küzdelem a VIII. Pető József Országos Számítástechnikai verseny országos fordulóján, amelyet a KFRTKF alagsori számítógép termében tartottak, április 5-én. Az ország tanítóképzőiből érkezett versenyzők közül az első helyezett a Kölcsey-főiskola hallgatója, Naár János lett.

Debreceni Főnix

A debreceni református ifjúság művelődési lapja * Megjelenik havonta * Kiadja a Református Ifjúsági Média Alapítvány és a Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola * Felelős kiadó: Dr. Csorba Péter, a KFRTKF főigazgatója

Szerkesztőség: KFRTKF, 4026 Debrecen, Péterfia út 1–7., 221-es terem. Tel.: (52) 518-500/18601 * E-mail: fonixlap@freemail.hu

Felelős szerkesztő: Arany Lajos * Tervezőszerkesztő: Szekeres Tibor * Hallgatói szerkesztők: Andriska János főszerkesztő, Bögre Zoltán művészeti szerkesztő, Szőke Máttyás tördelőszerkesztő, Angyal Ádám képszerkesztő. **Kéziratokat lemezen várunk. Szövegeket és képeket nem őrzünk meg, nem küldünk vissza.**

* Készült a Litográfia Nyomdában, Debrecenben – felelős vezető: Vécsei Tibor * HU ISSN 1787-7652

„Pontosan tudtam, mi akarok lenni”

Portré Tóth Dénes újságíróról

Akár sikerül elhelyezkednem a nyomtatott sajtóban, akár nem, biztos, mindig emlékezni fogok a gyakorlati újságírás szemináriumokra. Amikor Tóth Dénes tanár úrral először találkoztam, rögtön tudtam, hogy most „a tollforgatás tudományáról” lesz szó, nem középiskolás fokon. Már a kurzus kezdetén arról beszélt, hogy a magyar hírlapírásnak hagyományai vannak, amelyeket „át kell menteni” az új nemzedékek számára. Ő maga 21 újságot szerkesztett. 950, nevével jelzett írása jelent meg, összesen 42 különböző orgánumban. Munkájáért – s alighanem az egyre inkább kikopóban lévő műfajok életben tartásáért – kapta idén a Debrecen Kultúrájáért Alapítvány alkotói ösztöndíját, valamint a cívisváros Sajtódíját. Ezek az elismerések adták az apropóját ennek a régóta tervezett találkozásnak...

A Debrecen szerkesztőségében a dolgozóasztala előtt ül, a számítógépen éppen „anyagot” nézeget. A rá oly jellemző természetes nyugalommal fogad, s rögtön a sajtó világára terelődik a szó – érdeklődik végzős csoporttársaim felől, kinek milyen szakmai tervei vannak, ki merre tevékenykedik.

Tóth Dénes tizenhét éves korában már eldöntötte: újságíró lesz. Ebben magyartanára, Székelyhídi Ágoston író segítette, akinek bemutatta verseit, novellakezdeményeit, s aki az újságíró pályára irányította. – 1974. április 1-jén, boldok napján érkeztem a Hajdú-Bihari Napló szerkesztőségébe, és rögtön elkéstem a reggeli „össznépi értekezletről” – meséli kedélyesen. – Büntetésből az ipari, s nem

a beígért kulturális rovatot kaptam. Amikor innen átkerültem a politikai rovatba, számomra teljesen kiüresedett a szakma; hiszen a 30. szocialista brigádról, a 12. KISZ szervezetről, valamint a szakszervezeti alegységről kellett írnom...

Mégis a sajtóban maradt: nyomdász múltjára hivatkozott. – Mentőötlet volt – emlékszik vissza. – Így még egyszer elvégeztem az újságíró iskolát, hogy a laptervezést, képszerkesztés kitanuljam, s ez legalább akkora örömet szerzett nekem, mint egy megírt cikk.

Szóval, ha valakire, Tóth Dénesre tökéletesen ráillik, amiről Ady így vall: „újságírás szerelmemmel véglegesen szakítani nem tudtam”. A három T-vel (Támogatjuk, Tűrjük, Tiltjuk) fémjelzett időkben jól jött tehát a nyomdásztudás, erre még a felsőfokú tanulmányai előtt tett szert. – Nem vettem fel egyetemre, mert az érettségi szünetben „elfejeltek az idők”. A felvételre nem tanultam semmit, viszont pontosan tudtam, mi akarok lenni, ezért választottam a nyomdát, és kitanultam egy mesterséget.

A sajtószabadságot számára az Egyetemi Élet jelentette, ahová mint felelős szerkesztő került. Erre szívesen gondol vissza, hiszen egy lelkes újságíró-stúdióban dolgozhatott. – Igen szerencsés időszak volt, ugyanis '83-'86 között enyhülést tapasztaltunk „három T-ügyben”. Az egyetemi lapoknak megengedtek olyan anyagokat,

amelyet egy megyei lapnak nem. Egy nagyon tehetséges generáció került a lap köré, akik közül sokan ma is a szakmában dolgoznak.

Birki Bernadett felvétele

Mint például Csontos János, a Magyar Nemzet főmunkatársa; Porcsin Zsolt, a vagy.hu kiadóvezetője; Gurbán György, a Debrecen és a Magyar Televízió munkatársa; valamint Arany Lajos, aki két évtizedig volt a Hajdú-Bihari Naplónál, jelenleg a Debrecen hetilap és a Disputa folyóirat nyelvi lektora.

Tóth Dénes ezekben a hetekben Egyetemi Élet-es jubileumi találkozó szervezésén munkálkodik: azokat hívja, akiket e lap indított el a pályájukon. – Éppen most lesz húsz éve, hogy másfelé vittek útja-

ink. Kicsit félve „eresztettem meg” egy körlevelet; nem tudtam, van-e értelme ennek a találkozóznak, de kiderült: az ő életükben is kellemes emlék, hiszen fiatal felnőttként akkor vágtak neki a pályának, és egyáltalán: az értelmiségi létnek. Ott kezdtek el gondolkodni, létezni.

A főiskolán óraadóként a gyakorlati újságírás és nyomtatott sajtó „spec. koll.”-okra egyfajta misszióként tekint, hiszen a régi, elfeledett sajtóműfajok átmentése szinte szakmai hitvallása. Szerencsésnek érzi magát, mivel a Debrecen szerkesztőjeként lehetősége van néhány kikopóban lévő műfaj ápolására. – Talán megérem, „határeset”, hogy végre látnak majd üzletet a magyar befektetők a magyar sajtóban; nálunk ugyanis egyedül a Forma-1 szokott nullszaldós lenni, ez is csak itt nem üzlet... Bízom abban, hogy a magyar vállalkozók jelen lesznek a sajtópiacokon.

Színház. Tóth Dénes a Debrecen hetilap alapítása, 1999 óta ennek az orgánumnak a szerkesztője, kulturális rovatának vezetője és – színikritikusa. Amikor a cívisváros színházkultúrájától esik szó, bizakodóan tekint a jövőbe. – Erősen hiszem, hogy most egy új éra következik; gyökeresen megváltozik minden. Az idekerült vezetők be fogják bizonyítani, hogy ezt a korszerűtlen, merev magyar intézményrendszert fölül lehet írni egy a máshogy gondolkodó színházi léttel. Kérdés, hogyan fogadja majd ezt debreceni közönség, mert

akkor nem fognak látni habkönnyű vígjátékokat, nem fognak látni seggreverdőt, és olyat sem, hogy cirádás beszédek mondanak tragédia címmel, dögunalmasan, vagy szavalnak játék helyett.

Tóth Dénes számomra arra is példa, hogy akit egyszer „megérint az újságírás vagy a színház szelleme”, azt egyszerre vonzza és taszítja, egyszerre élteti és (le)fárasztja, s nem szabadul meg tőle sosem; tehát marad az írás, az „írni tartozás”, ez az imádom-gyűlölöm szakma. – Pokolba tudom kívánni a mesterségem, amikor látom a felületességet, az igénytelenséget, és én szerencsére csak ezt tapasztalom... – mondja a rá oly jellemző csendes iróniával. – Ha más helyen dolgoznék, akkor tapasztalhatnám a hazugságot, a kapzsiságot. Szörnyű lenne olyan lapnál dolgozni, ahol minden eladó...

Találkozásunk vége felé arra terelődik a szó, hogy „ki viszi tovább a hagyományt”. – A Debreceni Főnixben látom az utánpótlás lehetőségét – mondja. – Ez a városban az az orgánus, amely az egyetemi-főiskolai lap ismérveit, színvonalát eléri, különösképp mióta formailag is megváltozott. Nagyon erősödött a fotóanyag, illetve a legutóbbi számban egy végre egy igazi riportot olvashattam. A Fedetlen fővel című írás olyan rendkívüli szenzibilitásról árulkodik, amely nagyon közel áll ahhoz, amit a kommunikáció szak indításakor akartunk. A formán túl bizonyos építő funkciója is van a lapnak, hiszen az értelmebb, magukat artikuláltnak kifejezni képes tollforgató hallgatók hatni tudnak erre a generációra; sokkal inkább, mintha mi „papolunk” arról, mi az érték.

Andriska János

Csokigolyó, Montmartre, fém legendája

– avagy a tavasz Debrecenben

Tavaszi, Frühling, spring. Akármilyen nyelven mondjuk, a tavasz sokak számára ugyanazt jelenti: a felfrissülés, a megújulás időszaka ez. A rendkívül hosszúnak tűnő téli hónapok után végre van kedve kimozdulni az embernek. Ehhez igyekeznek segítséget nyújtani a város tavaszhoz kapcsolódó rendezvényei.

A debreceni fesztivál – legyen az tavaszi vagy őszi – kínálatában általában nincs hiány. Az idei különlegessége, hogy a Kölcsey Központ is számos műsornak adott otthont. A Tavaszi Fesztivál nyitó rendezvényeként Schiff András világhírű zongorista Beethoven zenéjéből kaphatott ízelítőt a közönség – telt ház előtt. A kínálatban remekül ötvözték a komoly- és könnyűzenei műfajokat, így természetesen Caramei mellett megfért a Magyar Állami Népi Együttes produkciója is.

Magyar folklór, új köntösben

Az Állami Népi Együttes vezetőjétől, Mihályi Gábortól tudjuk: az autentikus néptáncot számos formában színpadra lehet vinni. Most

Fejes Márton felvétele

bemutatták, milyen gyökerei vannak hazánk ősi táncainak. Ahogy a vezető mondta: Pannon Freskó címen össze szerették volna foglalni a tánc hagyományait, egy nagy kaleidoszkópszerű színes képben. Ez olykor a szubjektív véleményük a múlttól és a mai világról is.

A Kölcsey Tavasz című program-sorozatban egy szintén magyar néptáncra épülő produkciót is láthatott a közönség. Román Sándor neve már ismerősen csenghet a debrecenieknek, hiszen az Experimentum már többször is bizonyított:

A fém legendája – a magyar néptáncra építkezve – közelebb hozta az emberekhez a táncművészetet, ám ehhez a látvány és a díszlet is szükséges. Román Sándor elárulta: most készülő produkciójukban a magyar folklór mellett a humor lesz a főszerep, mivel Arany János *A nagyidai cigányok* című elbeszélő költeményét viszik színpadra.

Párizs bohém élete

A zenei műfajok mellett számos érdekes kiállítással is igyekeztek a szervezők a közönség kedvében

járni. A Tavaszi Fesztivál „díszvendége” Párizs művészkerülete, Montmartre volt. Ebből az alkalomból a Kölcsey Központot kisebb francia negyedde alakították át. Az érdeklődők a „sétálóutca” mellett a plakátkiállításon megismerkedhettek a neves művész, Toulouse-Lautrec ihlette alkotásokkal. A plakátokkal a zseni előtt tisztelgettek, az alkotások hűen adták vissza a Montmartre varázslatos hangulatát. A francia napokon egy bohém pillanatait idéző darabban is készültek, így szanzonekészek és táncosok igyekeztek megmutatni, milyen is egy mulató este Párizsban.

Mozart: embernek maradni mindenáron

A zseniális zeneszerző születésének 250. évfordulója alkalmából az idei évet Mozart emlékének nyilvánították – így lett a zenei géniusz a Tavaszi Fesztivál főszereplője is. Március közepén a debreceniek négy művész előadásában különböző hangszereken hallhatták a zeneszerző leghíresebb szerzeményeit, hegedűn, brácsán, csellón és zongorán. A fesztivál legnagyobb

produkciójában Mozartot már más oldaláról is megismerhették. A Budapesti Operettszínház társulata a decemberi Rómeó és Júlia című előadása után ismét telt ház előtt játszott a cívisvárosban. A szereposztás is majdnem azonos volt, így a zeneszerző-zseni bőrébe a Rómeót játszó Dolhai Attila bújt. A darab sikerének titkáról kérdezve, a színész kritikával is élt: – Mozart ma úgy él az emberekben, mint a „csokigolyó”: jaj, de finom, jaj de édes, és milyen szép a zenéje. A darabban pedig látunk egy embert, aki bár csodálatos műveket írt, mégis ember igyekszik maradni közben. Rengeteg botladozással, és számtalan áldozattal az életében.

Kerényi Gábor Miklós ugyanis a zeneszerző kettős életét igyekezett bemutatni a musicalben. Ahogy a színészek fogalmaztak: a darab végén sosem marad el a katarzis, hiszen Mozartot ugyanolyan embernek látják, mint önmagukat. És ahogy az igazi művészeti alkotásnak is, úgy a Tavaszi Fesztivál célja is ez volt: színesnek, másnak látni a világot. Legalább egy estére.

Keserű Zsuzsanna

DARÁZS

Nem lát, nem hall, nem beszél

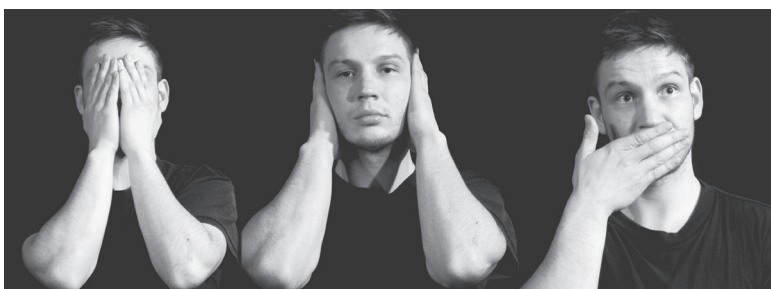
Nézi a rózsaszín pihepakk romantikát; a bárgyú, kommandós puffogatást; a monumentálisra kozmetikázott melodramát, s közben elmorzsol pár krokodilkönnyet. Kigúvadt szemmel fürkészi az agytalanoknak sorozatban gyártott, szennyos zsurnalizmust; lapozgatja, mint szénné butított, lélekben örökké hátulgombolós, kiskorú gyöp; majd örvendezik a konzumidiótáknak szánt „kifestőkönyvön”, melyben milliomosok fénylenek a koldus szegényeknek. Nézi, s közben

hiszi: a seszínű égen a seszínű Hold köré csak neki varázsoltak csillagot.

Hallgatja a szirupos melódiákat; a sokféle, humán szellemtől kilúgított, denaturált gépzene; avegytiszta se-szimfóniát; a tavaszi ragyogó mosolyukban is múmiaképzű hullákat. Csattog az ipar, zörög a rend, s felépül lassan a gondolatlan, színtelen, hangulattalan metropolisz.

Csak nézi és hallgatja, bámul és fülel, de nem lát és nem hall. Így aztán tényleg nincs miről beszélni.

A. J.

Nagy Ágnes Katalin illusztrációja

Iram

Nem tudod, hogy álmodsz-e még, vagy ébren vagy már, csak abban vagy biztos, hogy indulnod kell. Ahogy becsukod magad mögött az ajtót és kilépsz az utcára, már kapcsolhatsz is rögtön kettes sebességi fokozatba. Ha részt akarsz venni az Élet nevű hajszában, gyorsan kell váltanod, és a szemed egy percre sem lehunyni.

Az emberek úgy tesznek, mint-ha segítenének, tanácsolnak, de valójában mindenki félti a pozícióját. „Addig örülj, míg fiatal vagy, mert a fiatalság múlandó állapot!” – mondják. Badarság! Akár ötven évesen is lehetsz kamasz, ha te elhiszed. Közhelyeket dobálnak feléd nap mint nap, csak azért, hogy tanítsanak, és felkészítsenek arra, ami rád vár!

Beleesel a „tanulás” nevű betegségbe, amelynek – ha nem lábalsz ki belőle elég hamar – egy jó szakma lehet a szövődménye. Hármasba kapsz, messze még a cél, aztán hamar négyesbe, nehogy a többiek gyorsabbak legyenek, mert az állás neked kell! És ekkor a sziklasúlyú felelősség szakad rád. Az emberek persze jó szemmel nézik, ahogy lihegsz s kilóg a nyelved – ez ám a jó munkaerő!

Vasas Katalin

Angyal Ádám felvétele

Szórakozás? A tévében már hallottál róla... Párkapcsolat? A macskád nem vágja a fejedhez, hogy már megint túlóráztál! A megélhetés most a legfontosabb. Már ötös sebességi fokozatban mész; még mindig az a cél, hogy a társadalom büszke legyen futógergő polgárára. Nem lassítasz, hiszen hozni kell a formád minden nap.

Van már férj, feleség, gyerek, anyós, kutyá, macska, medence, sportautó – de még sincs meg mindened. Valaki egy padról figyel. Ő nem siet, pedig neki is lenne oka rohanni, utolérni a szerencsáját. Közben leül mellé egy barátja, elbeszélgetnek, majd együtt elindulnak a legközelebbi kávézó felé. A te sportkocsid mellett mennek el – hm! – rád néznek, összesúgnak. Talán irigyelnek.

Te is észrevetted őket, és valamit meg is irigyeltél tőlük. Az időt és a barátságot. Neked nem lenne kivel elmenni beszélgetni, valószínűleg időd sem lenne rá.

Pedig minden rajtad múlik.

Állj meg oldalt. Állítsd le a motort, és nézz szét! Keresd meg, amid még nincs, mert nem lesz holnap, hogy újra elindulj!

KOMMENTÁR

Kulturális ellentmondások

Antikvárium és cyberpuszta

...és más XXI. századi bölcsességek gyűjteménye – ez is lehetne a cím, de ne fokozzuk. Hatásvadászattól így is van elég. Kár, hogy még mindig a technika bűvölete határoz meg bennünket, miközben egyre jobban elhatalmasodik rajtunk a gépuralom, s egyre több a pimasz robotnyúl, amely a géppuskát viszi. Sokféle program, sokféle alkalmazás és fejlesztőkörnyezet – mi meg halványodunk.

Technikapárti vagyok, félreértés ne essék. Boldog vagyok, hogy ebben a korban élhetek, szeretem használni az új média eszközeit, de ezek csak – eszközök. Mi pedig az Ember vagyunk: író, alkotó, érzelmekkel teli lény; kreatív fantáziánkat, műveltségünket (ha van) hivatottak támogatni a gépek.

Miért is jutott eszembe mindez?

A minap egy felmérés adataira hívtam fel a figyelmemet az egyik óraadó tanárom: „Főiskolások olvasmányai”. Ebből aztán nagyon fura, már-már bizarr következtetéseket vonhattam le saját kortársaimról – s persze ennek része volt az is, hogy farkasszemem néztem önmagammal, saját korlátaimmal, kishitűséggemmel; gépszörnyekkel sterilre kozmetikázott műveimmel, tökéletesen kilúgított alkotásaimmal... (De hagyjuk ezt.)

Volt olyan válaszadó, aki bár zongorázik, legkedvesebb szerzője Stendhal(!), gyermekkori irodalmi élménye viszont – nincs. Egy másik kérdőívben meg az derült ki, hogy a kolléga Bertold Brechtől két művet is olvasott, az Országos Széchényi Könyvtárról viszont még csak nem is hallott. Hiányos, mosolyt keltő fe-

lelet között frappáns, intelligens válaszok.

Folytathatnám a sort, de azt hiszem, ennyi is elég – főleg, ha hozzáteszük, hogy van olyan hallgató a felsőoktatásban, aki szerint a Révai Lexikon: szaklexikon. Persze lehet legyinteni: oh, nem számít, miért olyan fontos ez?

A választ nyitva hagyom. Legfeljebb megjegyzem: „támogatom” a PDF-formátumot, mégse múlik el úgy hónap, hogy ne térjek be valamelyik antikváriumba. Mert ha a nagy (poszt)modernségben csak a professzionális eszközök használatára alapozzuk kulturális gazdagodásunkat, akkor lehet, hogy végül csak egy mesterien kidolgozott, 3D-s, de sivár „cyberpusztára” érkezünk...

Andriska János

ÁHÍTAT

Megéri?

„Mert mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri, lelkében pedig kárt vall.” (Mt. 16,26 a)

Mindennek ára van. Tejnek, kenyérnek, autónak, lakásnak; de ára van a harmonikus házasságnak, a jól nevelt gyerekeknek, a boldog, kiegyensúlyozott életnek is. Minél értékesebb valami, annál nagyobb az ára. De ez jól is van így, mert így tudjuk igazán megbecsülni őket. Meg kell dolgozni az új ruháért, nyári kirándulásért, áldozatokat kell hozni az otthon békéjéért.

A választott Igevers a megszereshető anyagi javakat állítja szembe ezeknek az ember személységére, lelkére gyakorolt hatásával. A mondat első része túlzás. Mert egyikünk sem akarja az egész világot megnyerni. Céljaink általában sokkal konkrétabbak. Mindig erre vagy arra a dologra vágyunk, valamiről álmodozunk, valamiért dolgozunk. És fizetünk néha pénzben kifejezhetetlen, túlságosan is nagy árat. Egészség, házasság, barátság, önbecsülés sérülhet, ha elhatalmasodik rajtunk a szerzési, birtoklási vágy. Pedig szó sincs az egész világról – legfeljebb autóról, házról, rangról, pozícióról, pénzről, vélt vagy valós hatalomról.

Amikor nagyon akarunk valamit, általában nem mérlegeljük, hogy mi az ára. Nem a pénzben kifejezhető értékére gondolok, hanem arra, ami ennél sokkal fontosabb, és anyagilag ki sem fejezhető. Amiről Jézus beszél. Anyagi javak után szaladgálva észrevétlenül átalakulhat értékrendünk. Eszközből bálvány lehet. Ez az ár, már túl nagy, ennyiret már nem érdemes.

Jézus azt mondja ezzel a

kérdés formájába öntött szembeállítás, hogy nem érdemes méricskélteni. Ha az egész világot megnyered (úgysem fogod), de javaidat bálványá emelve megfeledekezel arról, hogy Istentől kaptad a képességeket, lehetőségeket, akkor nem érte meg.

Ha nagy jó dolgodban azt monddod „mi szükségem nekem Istenre, mindent elérek a magam erejéből”, akkor nem érte meg.

Jézus mondata olyan, mint egy mérleg. Egyik serpenyőjében az anyagi javak, mindaz, amit mi gazdagságnak gondolunk.

A mérleg másik serpenyőjében egy láthatatlan, megfoghatatlan, megmagyarázhatatlan valami: az emberi lélek. És Jézus azt mondja, ez a fontosabb. Ez nyom többet a latba. És ebben is igaza van...

Hodossi Sándor

Angyal Ádám felvétele

Vissza kell nézni

Egyszer mindig vissza kell nézni. Bárhová is megyünk, emlékekkel, és átélt – vagy éppen meg nem élt – élményekkel találkozunk, melyeket az idő távlatából olykor figyelmesebben ildomos tanulmányozni. Rohanunk. A XXI. század „gépműbere” afféle termelési tökély, mely csak hajtja magát, s mikor lemerül, már késő. A rövidzárlat, mely a túlfeszítettségtől kárt okozott a diódáiban, megálljt parancsol. Ez a fajta megállj azonban mégis másabb. Kilátástalanabb, keserűbb – beletörődött. Ne féljünk levegőt venni, s egy-két gondos szervizmunkával karban tartani az áramköröket.

Egyszer mindig vissza kell nézni. Mindenkinek szüksége van a múltra. „Ne nézz vissza, mindig csak a jövőt kémeled!” – ezt mondják. Bár nem tudom, kik azok a mondvasinált próféták, akik efféle üzeneteket ültetnek a gyöngé és megfáradt emberi elmébe. Talán nem is mondják, csak én hallom – valahogyan belülről. De miért? A saját hangom ez, vagy valaki másé? Lehet, hogy csak azt akarom, hogy másé legyen, s közben menthetetlenül beleveszek az enyészetbe.

Nézzünk a jövőbe, s tervezzünk! Ugyan mi értelme volna a múlt egyre halványabb emlékképeivel keveredni? Az emlékek egyszer úgyszólván megszürikülnek, s aztán nem marad más, csak a sötétség – s én ott vagyok valahol. A közepén?

Egyszer mindig vissza kell nézni. Csak utazzunk! Néha úgy jó, ha céltalan ez az utazás, hiszen a bolyongás szülte bizonytalanság, a rejtély gyönyörködtet, s egyfajta misztikum is. Olykor ismeretlen tájakra téved az ember, s furcsa érzés keríti hatalmába. Mintha már járt volna erre. Az idő és a gépiesség azonban már elnyelték ezt a tájat, ezeket az embereket, ezeket az emlékeket. Ilyenkor zavarba kell jönni. Hogyan is történhet meg az, hogy nem emlékszem egy ilyen békés vidékre, a szeretőként ölelkező bárányfelhőkre, a lágyan lengedező lombokra, a festőien zöldellő dombokra? Mi történik velem? Velünk? Hová vész el az ember egy idő után, s mennyi ez az idő? Ezt senki nem tudja megmondani, hiszen minden eltűnik – nyomot sem hagy. Néha látni egy árnyat valamelyik sarokban, de az csak egy kósza lélek, az

emlékek egyik bolyongó kísértete. Csak legyintünk – elillan.

Egyszer mindig vissza kell nézni. Sokszor félelmetes és végzetes ez. A szembesülés, a találkozás, a jellemek időtlen viadala fullasztó tud lenni, s a végén már nem tudja a „termelő”, hányadán is áll magával.

Egyszer mindig vissza kell nézni. Elzarándokolni valahova, ahol megéltünk egyféle személyiségdrámát, ahol elkezdődött a „személyes történetünk”. Megnézni, mivé lett a régi természet, változott-e a miliő, mely korábban áthatotta a mindennapokat. Figyelni, hogy az idegenben meglelhetjük-e az ismerőst, s tudunk-e majd emlékezni, ha eljön az a pillanat. Ilyenkor az ember máshogyan emlékezik, mint általában. Teste belülről csaknem remegni kezd, s előnti a nosztalgia szánalmas kínja. Mégis jó. Vannak emlékek, melyek magát az embert jelentik, csaknem portréját festik meg, s ahogy az idő felemészti ezeket a furcsa emberi szerveket, mindig kevesebbek leszünk, s portrénk is már értéktelen foszlány csupán.

Mindig vissza kell nézni.

Bögre Zoltán

Angyal Ádám felvétele

Tavasza a Tavaszban

Az eső egyre csak zuhog. Mint-ha dézsából öntenék. Eppen csak sikerült menedéket lelnünk egy ősi tölgy terebélyes ágai alatt, a nyunkba zúduló víz elől. Hát nem tavasz van? – mérgeledöm magamban. Majd mintegy varázsütésre, a zordon fellegeken egy fénylovag törtet át, kardjával szétosztatva a homályt. Hirtelen egyre többen érkeznek, és hamarosan már csak a fák lombjaiból csöpögő vízcseppek maradnak a tavaszi napsütésben. A rét dús fűvén nyíló ezerszín virágok kacéran köszöntik a lovagokat, akik a megmaradt esőcseppeken megtörve terülnek szét. Az esőtől még

térnek. A tücskök újra rázendítenek, a méhek pedig újból nektártölt csöpögő kelyheket kutatnak. Csupa túlzás, csupa pompa. Nem úgy a ruhánk, amely rendszeren elázott az iménti zivatarban. Kiállunk a napra, hogy hamarabb száradjunk. Kedvesem és én. Ahogy állunk a napon egy fura ötlettől vezérelve, esetlen tánra perdülünk. S csak táncolunk ott a sáros ruháinkban, elázva a réten, az ezerszín virágok között, a nektártölt csöpögő kelyhek mellett, a fénylovagok szemé láttára nevetünk, majd egy szerelmes csókban eggyé olvadunk. Hisz tavasz van. A lelkünkben is.

Alföldi István

Angyal Ádám felvétele

Fekete Péter és a természet hóhérai

Fekete Pétert, azt hiszem, nem kell bemutatnom senkinek – őt mindenki ismeri. A kártyások nem szeretik, mert belerondít a játékba, vagyis a szerencsébe. Amikor felüti valahol a fejét, mindenki igyekszik tőle megszabadulni. Szóval kellemetlen egy figura.

Az Új Korban a nagy „bete noi-re”, a „fekete vadállat”: Fekete Péter – kinek társasága egyenlő a csóddal –, különös kedvtelésnek hódol: lelépked a kártyalapról! Persze karaktere az Idők során mit sem változott: ahol megjelenik, ott leleplez mindenkit, aki hamisságokat cselekszik a nap alatt; és mindent, ami csúsztatás. Bemutatja a világ hiábavaló mesterkedéseit, s így társasága nemigen kedvelt – mi több, személye egyenesen: nemkívánatos. Szerencsére őt ez nem érdekli, hiszen mindössze egy kártyalap csupán...

A minap Fekete Péter megint egy furcsa kalandba keveredett...

Egy hatalmas műanyag flakon – ennyi volt, mi kedvét szegte. Pontosabban ez volt az első pecsét, mellyel rosszkedve, mint végzete: megpe-

csételedött. Azért próbálta még visszahozni a lendületet, az életerőt, s érezni újra a derűt, a visszafogottan is kitörő jókedvet. Azonban úgy, ahogyan a költő először csak egy rügyet lát, majd kibontja szirmait egy egész tündérvölgy, s erről verset ír: úgy táruult fel előtte – sötét sírgödörként – a szeméttenger.

Az erdő szélén suhanc pöckölte a csikket, elképesztő flegmasággal. Fekete Péter próbálta – vagyis csak szeretne volna – elkapni a deket, viszont félt a tüztől.

– Miért? – kérdezte.

A ficsúr előtte állt, ő pedig mélyen a szemébe nézett. („A test lámpása a szem, s ha valakinek a szeme tiszta, az egész teste világos lesz...” – gondolta.) Csak két hagymagubó nézett vissza rá, kérdése pedig tompán puffant, majd esetenül vergődött egy megperzselődött virágkehelyben. A suhanc csak bámult; csak bámult bambán, bután, büntelennek érezve saját kárhózatát.

– Miért ne?! – válaszolta hetykén, Fekete képébe fújva a füstöt. – Ki vagy te? Valami erdősz, vagy mi a fene?

– És te? Te ki vagy? Valami hóhér, vagy mi a fene?

A srác nyerített.

– Jaj, mit jössz nekem ezzel a zöld-

aktivista szöveggel?! Hagyj békén, szórakozz mással!

Röviddel ezután Fekete Péter magányosan állt a keskeny ösvényen. Arcát úgy érintette meg a lenge tavaszi szellő, akár a sosemvolt gordonkaművész barátjának kecses ujjai.

Üvegcsörömpölés zavarta meg ezt a titkos áhítatot. Tacskófejű kölykök érkeztek, sokan, nagy hanggal, harsányan röhögve. Minden nevetésük egy forradalom volt – forradalom az erdő megannyi kis halála ellen, melyek papírzacsok alatt petézték a mérget; forradalom a búbánat ellen, amely a fák között fújt át a város felől, ahol elszaporodtak az istentelen, gyökértelen, világtalan pogányok, akik lassú lángon égetik el az ősi tradíció utolsó lapjait.

– Hallom sikoltását a fénynek! – mormolta Fekete saját dühét. – Érzem. Valaminek történnie kell...

Nem tudni, mennyi idő telt el, de egyszer csak egy gyerek lépett elő, kezében hatalmas zsák – talán nagyobb volt, mint ő maga. Fekete Pétert felvette, nézegette, majd a szemét közé dobta.

Fekete Péter szerencsére még idejében félreugrott, így a zsák mellett csúszott végig, egészen a földig. Aztán a gyerek után iramodott, s kissé

távolabb, egy nagy embercsoportosulást látott. Az egyik – gumikesztyűben is csinos – nő elkezdett hozzá beszélni, de fel sem nézett rá, csak a hulladékokat szedte, és úgy mondta egyfolytában, munka közben:

– Nem használ ez sokat, tudjuk. Erőtlenek vagyunk a klímagyilkosokkal szemben, akik tudósokat pénzelenek, hogy félrevezető híreket terjesszenek; lefizetnek bárkit, hogy ne szülessen védelmi megegyezés. A profit növelése érdekében állatokon végeznek csonkításokat, érzéstelenítés nélkül. Vannak üzletek, ahol olyan kozmetikumot forgalmaznak, amelynek hatóanyagai allergiát okoznak. Persze erre ma már mindenki legyint, mert nevetségessé tesz azokat, akik szólni mernek róla. Maga újságíró?

Fekete Péter erre elmosolyodott. – Nem, nem. Én kaszinóban utazom...

– Hm, egy szerencsés szerencsejátékos. Talán csak ebből él?

– Így is mondhatjuk.

– Nekem aztán mindegy, hogy nyeri el esténként a sok balszerencsés pénzét... Ez magánügy. Az erdő viszont közügy. Oxi gént lehel nekünk, életet ad, létezni enged... Viszont megjelentek ezek a dögök, ezek a

hiénák, akik a természet hóhéraivá lettek!

– Tudom, miről beszél...

Fekete ekkor a nő kezében egy flakont vett észre, egy műanyag flakont – azt, amelyik kedvét szegte, néhány órája. Megigézve követte a mozdulatot, ahogy az a sápadt, fojtó fényű, matt anyag eltűnik a többi szemét között.

Sokáig állt ott.

A fák között már senki sem volt, csak a zöldek ragyogtak: mintha visszamentünk volna sok ezer évet, s a természet még a maga érintetlenségében fénylene, angyali tisztasággal. Patak hangját hallotta, s a nagy nyüzsgő nyugalomban álomba szenderült.

Álmából egy pofon ébresztette fel: valaki eldobott egy sörösüveget, s az az arcának csapódott. A szilánkok a mögötte lévő fa törzsébe fúródtak; Fekete úgy érezte, mintha valaki légalapáccsal kezdené bontani a százéves tölgyeket.

„Szavamra mondom: nem megy át!” – kiáltotta. „Ez nem megy át a történelmen...!” Hangját azonban elnyelte az erdőben bandázók zsvajja.

Andriska János

Stabil értékrend – új vizeken

„A kiábrándult embereket kellene hiteles módon terelgetni”

Mint ismeretes, a Protestáns Újságírók Szövetsége, vagyis a PRÚSZ egy olyan közhasznú egyesület, amely az egyházi és világi médiumokban dolgozó újságírókat, rádiósokat és televíziósokat tömöríti. Mi a cél, melyek a feladatok? Erről kérdeztem a PRÚSZ elnökségi tagját, Nagy Imrét.

● *Egy fajta érdekképviselőt szeretek volna létrehozni?*

■ Nagyon sok protestáns újságíró van Magyarországon, de nem volt egy olyan szervezetük, mint a MAKÚSZ, azaz Magyar Katolikus Újságírók Szövetsége, és ezt a hiányt igyekeztünk pótolni. Nem az utánzásuk volt a cél, hanem éreztük a létjogosultságát. Azonban nem feltétlenül érdekképviselőt akarunk létrehozni, elsősorban arra gondoltunk, hogy ezek az emberek találkozzanak egymással, tudjanak egymás tevékenységéről. És e mellett az értékrend mellett igenis, később állást foglaljanak, mutassák meg magukat, bizonyos dolgokban tegyenek nyilatkozatot, akár társadalmi, netán politikai problémákban. Bár nem ez a cél, de ha esetleg ilyen eset van – mint például az, amikor a közelmúltban a református egyház ellen két alkalommal is „kampányoltak” –, igenis, legyünk résen, és adjuk ki a magunk hivatalos állásfoglalását.

● *Milyen feltételei vannak a tagságnak?*

■ Fontos, hogy egyházi sajtóban dolgozó aktív ember legyen,

aki bármilyen gyülekezeti újságnál, bármilyen helyi rádióban legalább egy éve folyamatosan dolgozik, esetleg internetes médiumban szerkeszt, és gyülekezeti tagsága, azaz egészséges lelki háttere van. Mindezek mellett a Magyar Katolikus Újságírók Szövetségével együttműködési megállapodást kötöttünk, mégpedig éppen amiatt, hogy sokkal nagyobb hangsúly legyen annak, hogy ha mi esetleg megnyilatkozunk bárhol a világi sajtóban, vagy bármilyen dologban állást foglalunk.

● *Mit jelent ez az állásfoglalás?*

■ A keresztény értékrend képviselőt: ez eleve benne van a szövetség nevében, mert meghatározó, ha egy élő, protestáns közösséghez tartozik valaki. Mi a keresztény értékrendből – amelyet a saját egyházunktól kapunk – nem akarunk engedni. A protestáns újságíróknak könnyebb a helyzetük, hiszen az újságírás a hiteles tájékoztatásról, az igazmondásról szól, és nekünk ehhez világos mérce a Biblia, ilyen értelemben könnyebb idomulnunk, mint a világiaknak.

● *Hogyan látja a mai média helyzetét?*

■ A mai médiumok világáról, sajnos, azt lehet elmondani, hogy gyakorlatilag önbecsapási folyamatban van. Mégpedig azért, mert elhittjük a médiafogyasztókkal mi, televíziós műsorkészítők és vezetők, hogy ezekre a hamisságokra, igénytelen könnyűségekre van igénye a társadalomnak. Persze, ha csak ezt kapják, akkor igenis,

be fogják kapcsolni a televíziót. De akinek eljön az a határ, az inkább úgy dönt, hogy kidobja, vagy eladja a televíziót, és az arra fordított időt inkább a gyermekeivel, kirándulással vagy esetleg olvasással tölti. Tudatos manipuláció folyik, és ez nem csak a saját véleményem, hanem nagyon sok szociológus, pszichológus, újságíró is megerősített. Ők mondták ki ezt hamarabb, ők nyitották fel az én szememet is, tulajdonképpen én csak éreztem, hogy valami nem stimmel.

● *Mi „nem stimmel”?*

■ Sokan áveszik azt az irányzatot, amely tulajdonképpen csak a pénzről szól. Érzelmileg befolyásolhatók az emberek, főleg a mai világban. És őket mindenféleképpen befolyásolják, hogy igenis menjenek el, és vegyék meg azt a terméket. Akár a szépségiparra gondolok, akár bármilyen háztartási eszközre – de sajnos negatív dolgokra is –, hogy ott sugallják, ott van mögötte: te is próbáld ki a piac mindenféle kínálatát. Nagyon szellemivé téve, és hívő emberként azt mondom, hogy azokat az Utolsó Időket éljük, amelyről Krisztus beszélt, és ennek világos jelei vannak. Az emberek magukat szeretők lettek, és a másik, hogy „most már tényleg nincs se Isten, se ember”. Nincs már határ! És nem csak a bulvárlapokról van szó, mert ugyanúgy jelen van a kereskedelmi rádióban és a televízióban, és sajnos máshol is! Ha ezeket letagadjuk, akkor baj van!

● *Az Utolsó Időket említette. Ezek valóban apokaliptikus jelek volnának?*

Birki Bernadett felvétele

■ Ezek egyértelmű jelek, a Biblia erről világosan beszél. Vagyis szellemileg, lelkileg, morálisan mélypontra jutottunk. Meggyőződésem, hogy ez – jel: a család és a közösségek eltűntek. Még az egyházakba is nagyon kell kapaszkodni valamennyiünknek, katolikusoknak, meg protestánsoknak egyaránt. Majdnem nagyobb felelősségét érzem az egyházaknak, az egyházi újságírásnak, a keresztény újságíróknak, mint a rendszerváltáskor. Ott volt egy eufória, és mindenki nyitottabb volt. Most már kiábrándultak az egyházból, kiábrándultak a médiából, mert kapják ezt a „szennyet” tonnaszámba, és nem tudják, hogy hova menjenek. Ezeket a kiábrándult embereket kellene hiteles módon terelgetni.

● *Mit tart a legfontosabb feladatnak?*

■ Nem az a kulcskérdés, hogy

a vallási értékrend megjelenjen. Itt ugyanis nem a vallásról van elsősorban szó, hanem a hitről és az egyházzal. Persze a médiatörvény szerint a vallási, egyházi műsoroknak jelen kell lenniük a közszolgálati médiában, de nem ez a fő hangsúly, hogy direkt módon a vallási vagy a teológiai dolgok megjelenjenek, hanem ez az értékrend átjárja a médiát, s legyen természetes. Egy-egy cikk szerkesztésében, gondolatirányában, megfogalmazásában igenis, lehessen érezni, hogy egy stabil értékrenden alapul. Aki ez értékrend felől közelít meg, akár egy interjút, mélyinterjút vagy egyszerű tudósítást, tisztává tud tenni egy-két gondolatot, egy helyzetet. Aki meg csak a szenzációt, csak a gazdasági előnyt látja benne, az mindig megcsúszik, megbillen valahol.

Kerekes Zsolt

A szó hatalma a gondolaton

A szép beszéd s a szavak megfelelő alkalmazása a mindennapokban és az oktatásban is kiemelten fontos, azonban nem mindig látványos szerepet kap. Egy jó rétor nem csupán megszerettetni képes az általa képviselt értékeket; a vélemények, elképzelések megváltoztatására is könnyedén rábíthatja az embert. A retorika fontosságáról és etikai vonzatairól Oszváth Sándor főiskolai adjunktust kérdeztük, a retorika és beszédművelés avatott ismerőjét.

● *Milyen úton-módon került kapcsolatba az említett tudományokkal?*

■ Egyetemi tanulmányaimat a Színház és Filmművészeti Főiskolán végeztem színházelmélet szakon. Itt pedig – természetesen módon – kiemelt fontosságú tantárgy volt a beszédtechnika. Ugyancsak meghatározó élmény volt a Montágh Imrével való találkozás. Ma is szeretettel emlékszem vissza tanári módszereire, példaértékű emberi és művészi hozzáállására. Jómagam – mint oktató – a Kőlcsey-főiskolán eredetileg az anyanyelvi tanszéken tanítottam gyermek- és ifjúsági irodalmat, valamint beszédművelést. Később a közművelődési tanszékre kerültem; majd a kommunikátor szak megalapításakor kézenfekvőnek tűnt a beszéd- és retorikai készségek, képességek fejlesztése. Felkértek ezek oktatására, s ahogy

mondani szokás: a többi már történelem.

● *A hallgatók mennyire érzik át a két tudományterület fontosságát, értékeit?*

■ Tapasztalataim szerint szeretik a hallgatók. Tanulmányaik során még nem tanultak hasonlót, így újszerű élménnyel gazdagodnak. A főiskolán beszédtechnikai alapokat, beszédkorrekciót tanítunk, továbbá a média különböző területein való megnyilatkozásra készítjük fel őket. Ezzel kapcsolatban emelném ki az évente megrendezett országos Kossuth Lajos szónokversenyt, melyen főiskolánk rendszeresen képviseli magát – s gyakran az élmezőnyben végeznek a hallgatóink.

● *Előny a hallgató számára, ha olyan oktató tanítja – bármilyen tantárgyat –, aki birtokában van a megfelelő retorikai képességeknek?*

■ Mindenképpen példát, mintát adhat. Rendkívül fontos lenne ennek széles körben való elterjedése, mert – sajnos – némelyik tanárkollégám is nehezen nyilatkozik meg egy közösség előtt. Hiába rendelkeznek tehát kitűnő tudományos felkészültséggel, ha a tudás átadása már nehézséget okoz számukra. Egy kellően képzett és jó előadó-képességű oktató esetében viszont a hallgató hi-

Birki Bernadett felvétele

ába fáradt, leterhelt, vagy kevésbé érdeklődő a téma iránt, az előadó magával ragadhatja a figyelmét. Aki nálunk beszédtechnikát, retorikát tanul, szerencsésnek mondhatja magát, hiszen a két területet együtt – különösképp ugyanazon tanárral – sehol máshol nem tanulnak. Ezzel nem a magam szerepét szeretném kiemelni, mindössze szerencsés helyzet az, ha elméletet és a gyakorlatot ugyanaz az ember taníthatja.

● *Ha a beszédművelés és a retorika*

fontosságát röviden meg kéne fogalmaznia, mit válaszolna?

■ Fontosabb mint valaha! A verbális kommunikáció hatása jelentősen felértékelődött napjainkra. Egyre nagyobbak az igényei mind a nézőnek, mind a hallgatónak a köz megnyilatkozóival szemben. Látható sajnos, hogy a megnyilvánulók többsége igen pongyolán fogalmaz. Rossz intonációval és hangsúlyozással, felkapott dallamvégekkel; tempó- és ritmushibákkal, lepegéssel és pattogással terhelt beszédeket hallunk, amelyek a megszólalóval szemben már eleve ellenérzéseket keltenek, így pedig nehéz meggyőzni a hallgatóságot az általa képviselt értékekről. Rendkívül fontos azonban kiemelni, hogy a lehetőség ellenére a retorika sosem válhat a megtévesztés, félrevezetés eszközevé.

● *Ha visszatekintünk a „jól beszélés tudományának” történelmi múltjára, azonnal felmerül Ciceró, Quintilianus és Arisztotelész neve. Változtak-e az általuk felvázolt alappillérek a technikai fejlődéssel?*

■ Az alapok szinte változatlanok maradtak, tekintve, hogy a retorika alapvetően a nyelv és az általa kiváltott pszichológiai hatás kölcsönösségén alapul, mely nem változott az évszázadok során. Ám

sokszor nem gondolunk arra, hogy a beszéd során mekkora szerepe van a vizualitásnak. A legutóbbi évszázad során ez egyre agresszívebben nyert teret; említhetnénk akár az „üvöltő” reklámokat, vagy a filmek vágásainak egyre gyorsuló ritmusát. Mindezek mellett az indirekt kommunikációnak, elsősorban a nem-verbális eszközök használatának is megnőtt a jelentősége. Nem elég tehát megtanulni, hogy mit mondjon az ember, hanem azt is, hogyan tegye.

● *A magyar felsőoktatásban – dacára fontosságának – alig látni kellő szándékot a megfelelő retorikai oktatásra.*

■ Valóban sajnálatos, hogy a magyar oktatásban csupán két intézménytípusban, a hittudományi és a színművészeti főiskolákon tanulhatnak beszédtechnikát, retorikát, ám ott sem mindig úgy, ahogy kellene. Európában, elsősorban a Lajtától nyugatra, már a középiskolában tantárgy a retorika. Nálunk egykor szintén az volt, még általános iskolában is tanították beszéd- és értelemgyakorlatok címmel, a negyvenes évek végéig. A legújabb tanterv szerint ismét oktatható bármelyik középiskolai tanár által, aki elvégzett egy retorikai tanfolyamot. Ám egy tanfolyam elvégzése feltétlenül alkalmassá tesz a megfelelő verbális kommunikáció tanítására?

Szöke Máttyás

FÜGGÖNY

Fém és (vas)taps

Kopogós cipő, szakadó eső, tomboló vihar, hatalmas villámok, mennydörgés, szellemek, örület, vad szenvedély, menekülés, küzdelem, csoda, történelem – ExperiDance... Szakmai és technikai felkészültségük egyedülálló, előadásai szórakoztatóak, a nézők bevonásával játszódnak, népszerűek és főként egyediek. De mindez hogy is kezdődött?

A Táncművészeti Főiskolát végzett, 31 hivatalos táncosból álló ExperiDance Táncársulat 2000 októberében céllal alakult. A világhírű produkcióhoz öt, teljesen hétköznapi dolgot hívnak segítségül: a táncot, a koreográfiát, a jelmezt, a fényt és a hangot. A Társulat célja, hogy megőrizze a magyarok táncgyógyományait, mely más kultúrákban is híressé és kedveltté vált. Am ezzel igen nehéz feladatot vállaltak, a feladat óriási, hiszen a magyar néptánc iránti hagyománytiszteletet akarják felébreszteni – ötvenéves álmából...

Számos produkciójuk közül (Ezeregyéjszaka, Revans, Muskétások) a Steel – A fém legendája koprodukcióban készült a Bolzanoi Városi Színházzal. A nemzetközi együttműködés üzenete: „Európa

országainak és azok kultúráinak találkozása, határok nélkül”. A két felvonásos darabban különböző történelmi korokon keresztül követhetjük nyomon a fém, mint anyag szerepét, az emberiség fejlődésében.

A színpadot sejtelmes hangok teszik félelmetessé, majd az ég villámokat szór, a menny dörög, s az eső is szakad. Eközben a fém két szelleme, Iduna (Sátori Júlia) és Anudi (Jászka Erika) egy barlang mélyén várják szabadulásukat. A jó szándékú professzor, Zweisten (Péli Róbert) és két ballábas segítője (Kovács Dénes) indul megmentésükre, ám a gonosz gnómok (négy lábón járó, aránytalan, állatszerű lények) megelőzik őket. Így a számi ikreként összenőtt szellemek, akik a jót és a rosszat testesítik meg, menekülni kezdenek. Elkezdődik az üldözés. Am a professzornak az egyik gnómot (Hernicz Albert) sikerül elkapnia és magával hurcolnia. Iduna tisztább személyiség, míg Anudi agresszív jellem. Ettől a másságtól testük kettéválik, s külön folytatják kalandos útjukat a történelem ösvényein. Végig láthatjuk a két testvér közti ellentétet, ahogy a fémet jó és rossz dolgokra használják fel. Közben követhetjük történetünk

másik három hőst is, akik életüket nem kímélve, szakadatlanul a szellemek nyomában vannak. Sog, az időközben emberré változott gnóm is részt vesz a küzdelemben, s egyre több emberi érzést fedez fel: a hatalmat, a bátorságot, a munkát, a barátságot és a szerelmet.

Első állomásunk Görögország: Achilles és harcosai. Itt látjuk először a fémet mint a védekezés eszközt. Utunk az ókori Egyiptomban folytatódik, Kleopátra világában, akit Iduna ékszeres csillogásába öltöztet. Anudi viszont Cézárt akarja rávenni arra, hogy a pénz értékének megcsillagztatásával csábítsa el a birodalom első asszonyát. Ezután a római farizeusokhoz repít minket a történet. Itt egy örömtáncnak lehetünk részesei, mely erőt és életörömet áraszt. Feltűnik Assisi Szent Ferenc is, aki a tisztaság és a szegénység jelképe, melynek következtében a pénz átértékelődik: mindenki örült adakozásba kezd. Következő cél a középkor, ahol az udvarhölgyek és lovagok életébe pillanthatunk be. Itt a fém, mint páncél van jelen. A gonosz Anudi különböző próbatételek elé állítja a „férfinépet”. Lovagi tornákon méretetnek meg, majd a híres kard, az Excalibur kirántásával pró-

bálkoznak meg a legmerészebbek. Ez Sognak, a kis gnómnak sikerül. Így ő lesz a kiválasztott és a király. Hatalmas ünnepség kezdődik, ahol Sog és Iduna első látásra szerelemben esnek. Am Anudi sem tétlenkedik, a boldogságban rájuk uszítja a középkor ártó szellemeit. Így az első felvonást haláltánc zárja.

A történelemben egy hatalmasat ugorva, a második felvonás már a mindennapok apró életképeivel kezdődik. Az ipari forradalom találmányait mutatják be hőseink. Eljutunk egy pályaudvarra, s felülünk egy vonatra is. Anudit később egy gyár vezetőjeként látjuk viszont, ahol titkárnők hada sűrög-forog, találmányok tucatjai kelnek életre. A feszültség végig érezhető, Anudi újabb harcra készül, s egy ügyes csellel ellenségeit börtönbe juttatja. Elérkezünk a jelenbe. Itt a fegyver már mindenki számára jól ismert, hisz nem más, mint a puska és a golyó. A dinamikus pörgő eseményekben érezhető a hatalom utáni sóvárgás és az önmegvalósítás vágya. Az előadás alatt egyetlen hang sem szólal meg. Min-

den érzés, minden vágy, gondolat és érzelm a táncban és a rendkívüli arcjátékban fejeződik ki. Egy narrátor (Vári Bertalan) azonban segítségünkre van, de csupán abban, hogy követni tudjuk, hol járunk, s emlékeztessen minket az addig történetekre, sőt közben meg is nevetet minket. Legnagyobb érdeme, hogy végig úgy érezzük, mi is részesei vagyunk a történetnek, hisz apró játékokkal tudatosan von be minket is a darabba. S a végeredmény? Bódult, ámuló tömeg és véget nem érő vastaps...

Tirol Hajnalka

Illusztráció

CELLULOID

Egy gésa emlékiratai

Vihar közeleg a kis halászkunyhó felé. A szél idegesen csapkodja az ablakokat, odabent egy betegnek fekvő anya szemében csillan meg a tűz fénye, mely a végtelenbe téved, az apa gondterhelt arcát fürkészve feltűnik a két lánygyerek is. Az esőben patadobogások hangzanak fel, a két lányt apjuk kiviszi az esőbe, csörren egy erszény, a lányokat felrakják a szekérre, s a ház lassan távolodni látszik, a sikoltást elnyeli a viharos szél.

Az azonos című regény alapján készült a film, mely elkalauzolja nézőit egy másik világba: erről eddig csak keveset tudtunk. A távoli Japán egzotikus kertjei között jázminillat terjeng, a pagodák és az utcák sokaságában megjelenik Chiyo és nővére, akiket új „otthonukba” visznek. Itt hamar elválasztják őket, s szolgálólányként folytatják életüket, immár külön-külön. A kis Chiyo megalázó alárendeltségében szökéseket megkísérelve felkeresi nővérét, akivel elhatározzák, hogy titokban elhagyják a várost. A megbeszélte találkozóra azonban nővére nem jön el, és azután már soha többé nem is látja.

Rob Marshall rendező klausztrófóbikussá változtatja a film hangulatát. A kis Chiyo a magány és a reményvesztettség csapdájában tengeti sanyarú életét, ráadásul még egy rosszakarója is van, aki ott tesz neki keresztbe, ahol csak tud. E sötét években az egyetlen fényt az jelenti, hogy a ház egy gésaház, ahol mesés kimonókba öltöztetett, fehér arcú nők kecses mozgása harmóniát áraszt a falak között.

Gésák. A szépség és elegancia képviselői. A nehéz vizesvedret cipelő kislány megáll egy pillanatra, az eső is alábbhagy tombolásával.

Egy hídon Chiyo a víztükröt bámulja, mintha tükröképétől várna választ sorsára. S ekkor jelenik meg egy kedves úriember, akit a szemérem szépsége megragad. Pénzt ad a kis tenyereibe, majd eltűnik karonfogva két gésával. Chiyo egy hétig is ehetett volna a pénzből, de ehelyett egy templom kútjába dobja, imádkozva azért, hogy mihamarabb láthassa segítőjét. Rájön, hogy úgy tud közel kerülni hozzá, ha belőle is gésa lesz. A filmet drámai nagyságúvá változtatja a kis cselédlány nem mindennapi elhatározása. Hamarosan pártfogóra talál a gyönyörű főgésa szeméremében – mindenre megtanítja ő, amire igazán szüksége lehet, és Sayuri néven gésává válik. Magam sem gondoltam volna, hogy egy-egy mozdulatnak milyen mély jelentése lehet. A gésák azok, akik a nyugati ember szemében a hétköznapi szokásokat – mint például fürdés – az élvezetek művészeteként élék meg. Virágszirmokkal teli fürdőkben, ahol úgy merülnek a vízbe, hogy az ügyfél fejében meg sem fordul a közös időtöltés közben az esetleges zaklatás gondolata. Mert félreértés ne essék! Nem a testüket eladó nőkről van szó, és a bizonyos ügyfelek sem ezért, hanem a kellemes társaságért fizetnek, hiszen a társalgás művészei ők. Örültem annak, hogy a film többször is törekedett e tévhit eloszlatására.

Sayuri egyre tökéletesebb har-

móniát létesít környezetével és önmagával. A férfit is megpillantja, aki a hídnál pénzt adott neki. Az elnök maga, akiről tudta az ifjú gésa, hogy csak a magasabb körű eseményeken találkozhat. De a sors ezúttal sem könnyíti meg helyzetét. Rosszakarói révén leég a gésaház, és egy magas rangú ember kísérletet tesz megerősöztetésére, ráadásul egy újabb incidens következtében az elnök is elfordul tőle. Dion Beebe operatőr monumentális képekkel mutatja meg a kegyvesztett gésát a világban, akitől szinte mindenki elfordult.

Kitör a második világháború, s Japánt csakhamar amerikai katonák lepik el. A gésák világát megfertőzi a nyugati kultúra, fehér gésaszamarkok árulnak egy dollárért, sok gésa lezüllik, a részeg amerikai katonák pedig maszkban vedelnek tovább. Sayuri megőrzi büszkeségét. A katonák odahaza tényleg azt hitték, hogy a gésák az itteni örömlányok, és a káoszban teret is nyer az elképzelésük. A gésalét teljes hanyatlása veszi kezdetét. A gésák, akik egyetlen pillantásukkal az útszéli árokba tudtak tessékelni egy kerékpárost. A háború Sayurit is utoléri, menekülnie kell, majd a nyugalmat megtalálva az elnökkel is találkozik, s egy tő fölött ívelő hídon minden értelmet nyer.

Megkapó életrajzi ihletésű történet a távoli keleten, lenyűgöző képi világgal, amiben a szerelem csak gondolatban létezhetett, de erősebbé vált minden más földi erőnél.

Gólya György

„PUSKA HELYETT...”

Amit az esztétikáról tudni kell

Vitéz Ferenc tavaly kiadott esztétikai jegyzete, A dolgok képe mögött igen nagy segítséget nyújt a hallgatóknak. Akik szeretnének igazán elmélyülni a témában, kiegészítéseket kaphatnak az eddigi tanulmányaihoz, saját jegyzetelésihez. De nem kell azoknak sem félniük, akiknek fogalmuk sincs arról, hogy maga az esztétika fogalom mit takar, mert minden részletesen le van írva ebben a könyvben.

A jegyzet jól szerkesztett, de azáltal, hogy sok mindennel foglalkozik, egy kicsit tömény egy olvasatra. Ezért érdemes időben elkezdni, forgatni a vizsga előtt, mert nem biztos, hogy egy éjszaka alatt menni fog a felkészülés...

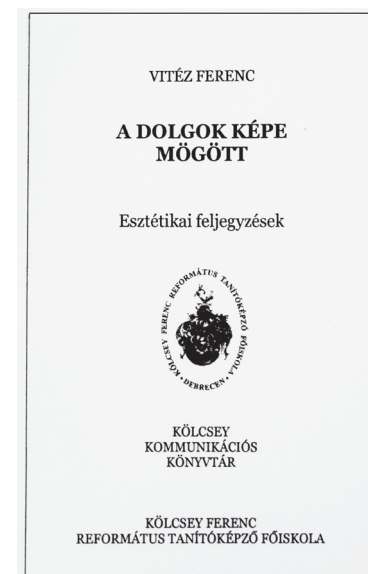
Az első rész a művészet fogalmának „tisztába tételével” foglalkozik – egy laikus számára is érthetően, mindezt úgy tálalva, hogy kitűnő emberek „példázataival” alátámasztva mutatja be, mi van „a dolgok képe mögött”.

Rengeteg új ismeretet szerezhetünk mind a zenéről, mind az irodalomról, a költészetéről, az építészetéről, a szobrászatról, szóval minden művészettörténeti ágról. Hiszen külön fejezet foglalkozik azzal, hogy a középkor művészetétől a felvilágosodáson át egészen a modern művészetekig – a szurrealizmusig és az expresszionizmusig – bepillantást nyerhessünk a korszakok jellemző stílusjegyeibe. Megismerhetjük e korok a leghíresebb alkotóit, tetteiket, műveiket. Pontos képet kaphatunk mások kö-

zött Rodin művészetéről. Számos kitűnő festőművészről és alkotásairól is sok mindent megtudhatunk. Például Holló Lászlóról vagy Bényi Árpádról; a „kiváló mesélő” Madarász Gyuláról, a „pillanat művészeről”, Komizsár Jánosról, és nem utolsósorban a Kőlcsey-főiskola kiváló tanáráról, Fátyol Zoltánról.

De nemcsak ezeknek a „hagyományos” művészeteknek a bemutatását találhatjuk meg, hiszen a táncot, a fotográfiát és az iparművészeteket is felsorakoztatja a könyv. Végül a kritikát és a műelemzést tárgyalja a jegyzet. Mint írja: „Keresni kell valamilyen, a formán túli, mélyebb tartalmat is a műben, valamit, ami a jelentős alkotást kiemeli a többi mű közül”.

Kabódi Eszter

A negyedik vágányra érkezett a Lokomotív!

A DVSC női kézilabdacsapata a negyedik helyen fejezte be az alapszakaszt, ezzel bekerült a felsőházba. A Loki ellenfelei a rájátszásban a tavalyi bajnok Győri ETO, a Ferencváros és a Dunaferr lesz.

Kerekiek itthon kezdték meg a bajnokságot, mégpedig a szurkolók legnagyobb örömeire Békéscsaba csapatát fogadták a Hódosban. Lányaink nem villogtak, de 26–22-re győzték le a viharosokat. Ezután egy nem várt vereségbe szaladtak, ugyanis Hódmezővásárhelyen 30–26-ra maradtak alul. A vásárhelyiek megérdemelten nyertek. Mi csak futódtunk az eredmény után. Sok helyzetet elpusztítottunk, és emberelőnyből kaptunk gólokat.

A következő fordulón hoztuk a hazai kötelezőt: 34–29-re győztük le a Vácot. A negyedik játéknapon Dunaújvárosba látogattak Bíró Imre tanítványai. Majdnem sikerült meglepni Ferlingéket, ugyanis csak 33–31-re kaptunk ki, de kifejezetten jól játszottunk, és még vezetünk is a találkozó elején.

Aztán két hazai mérkőzés következett, ahol kötelező volt a győzelem. Lányaink nem is hoztak szégyent magukra, hanem begyűj-

tötték mind a négy pontot. A Kiskunhalast 29–20-ra, a Vasast pedig 31–21-re verték meg.

A két hazai győzelem után Szűcsék magabiztosan utaztak Győrbe. Bajnokverésre készültek. Sajnos nem borult a papírforma. A mérkőzés elején meg tartották magukat, de aztán Görbiczék egyre jobban elkapták a fonalat, és végezetül igen nagy arányú 32–19-es győzelmet arattak.

A nyolcadik fordulón a Kőbányai Spartacus látogatott hozzánk, és kikapott ugyan 33–31-re, de végig lelkesen küzdöttek, és kihasználva a Loki sok elhibázott ziccereit két perccel a vége előtt majdnem sikerült egyenlíteniük. A lényeg, hogy megszerezték a két pontot, de a játékosok és a szurkolók tudták, hogy ez a játék kevés lesz a Ferencváros ellen a Népligetben.

Ferencváros–Debrecen, vagy Debrecen–Ferencváros?! Mindegy, hol játszák: ezek a mérkőzések mindig rangadónak számítanak, mind a hajdúsági, mind a budapesti szurkolók szemében. Ezúttal mi utaztunk a IX. kerületbe. A végeredmény 27–28-lelt. De... a mi javunkra! Orbánék történelmi sikert arattak Németh András által irányított csapat felett.

A félidőben 10–19-re vezettünk. Utána azonban feljavultak a zöld-fehérek, és egyre jobban kezdtek felzárkózni. Szerencsére ezúttal Fortuna velünk volt, és a kilencgólos előnyünköt egyet sikerült megtartanunk. Utoljára a '91/92-es szezonban (!) győzött a Loki a Népligetben: 22–23-ra.

Ezek után nem volt kérdéses, hogy a szurkolók hazai győzelmet vártak a következőkben hozzánk látogató Cornexi ellen. Szinte fejfejjel haladt a két csapat. A szünetben 12–11 volt a mi javunkra. Szinte forrt a levegő a második játékrész ideje alatt. A szurkolók minden erejüket beleadva biztatták a csapatot. Óriási küzdelemben 28–27-re nyertünk Szűcs Gabi időntüli büntetőjével.

Az elkövetkezendő hat fordulón nem talált legyőzőre a Loki. Legyőztük idegenben a Békéscsabát, a Vácot, a Kiskunhalast és a Vasast, itthon a Hódmezővásárhelyt, és nagy meglepetésre a Dunaferrt.

A tizennyolcadik fordulón a Győri ETO csapata vendégszerepelt nálunk. Ez a találkozó nem úgy kezdődött, mint ahogy azt vártuk. Róth Kálmán lányai igen tetemes előnyre tettek szert a mérkőzés elején, és a mieink csak a felzárkózás-

DVSC (archív felvétel)

sal próbálkozhattak. Lényegében a győriek végig vezetve szerezték meg a két pontot, s ezzel megszakadt a majd egy éves hazai veretlenségi sorozatunk.

A vereség után a mieink Budapesten a Kőbányai Spartacus otthonában megszerzett két ponttal vigasztalódtak, és bizakodva várták a hazai Ferencváros elleni rangadót.

Az összecsapás közel egy órával késéssel kezdődött, mivel a zöldes busza dugóba került az M3-ason egy baleset miatt. Sajnos, 21–24-

es vereséget szenvedtünk Németh András csapata ellen. A csajok mindent megpróbáltak, de nem találták a Ferencváros játékanak elleneszerét. Hiába, a zöld szín valahogy nem fekszik nekünk!

Az utolsó forduló – melynek mérkőzését a Loki Fehérváron játszotta – szerencsére nem veszélyeztetette „felsőházi” tagságunkat. A Cornexitől 37–30-ra kaptunk ki, de vigasztaljon bennünket az a tudat, hogy legalább bejutottunk a legjobbak közé!

Oláh Ákos

Gyaloglás északi módra

Egyre gyakrabban tűnnek fel a hazai erdőkben bottal a kezükben lendületesen menetelő emberek. Ők a nordic walking, az északi gyaloglás hívei. Ez a mozgás gyorsan az egyik legnépszerűbb tömegsporttá válhat...

A nordic walking nem véletlenül az északi népek találmánya, eredetileg ugyanis a sífutók nyári edzésének része volt – kiegészítő sportból lassan külön edzésformává nőtte ki magát, Finnországban ma már több mint egymillióan (!) űzik. Népszerűségének magyarázata egyszerű: nemtől és kortól függetlenül bárki elkezdheti, és a felszerelés nem igényel nagy beruházást.

A nordic walking technikája leginkább a sífutáséhoz hasonlít. Nem tévesztendő össze a sétálással, hiszen a botoknak köszönhetően gyaloglás közben lendületesen dolgoznak a kar és a láb izmai is. A léptek hosszúak és gyorsak, a kéz pedig le-fel lendül, a lábbal ellentétes irányban. Ezáltal megemelkedik a pulzusszám, és 20-30 perc elteltével beindul a szervezet zsírégetése.

Egy felmérés szerint, nordic walking közben a hagyományos gyalogláshoz képest 46 százalékkal több kalóriát éget el a szervezet, ugyanolyan sebesség mellett. Az északi gyaloglás kíméletesen terhel meg az izmokat és az ízületeket, ezért különösen ajánlott térd- vagy hátproblémákkal küzdő embereknek. Azok is megpróbálkozhatnak vele, akiknek jelentős a túlsúlyuk, vagy valamilyen sérülés miatt kerülniük kell a nagy terhelést. A végtagok izmai mellett erősíti a törzset és a hátat, hiszen végig egyenes tartást követel. Emellett kiválóan alkalmas a vállban és nyakban jelentkező feszültség oldására, edzi

a szívet, és a keringési rendszert. A megfelelő hatás eléréséhez kitartó munkára van szükség. Kezdeknek is ajánlatos legalább 30 percig gyalogolniuk, a sportosabbaknak viszont minimum egy órás edzésre van szükségük – megállás nélkül. Aki nem sík terepen, hanem emelkedőn gyalogol, még jobban formálja az izmait...

Merk Adrienn

Amire szükséged lesz:

Botok: szénből és üvegszálból készültek. Könnyűek, terhelhetők és tartósak, ráadásul nem közvetítenek káros és megterhelő rezgéseket a kar, a könyök és a vállízületek felé. Az optimális bothosszúság a testmagasság 70%-a.

Cipő: jól megfelel egy kényelmes edző- vagy túracipő, akár magas szárú modellek, hogy tartsák a bokát. A cipő talpa ne legyen túlságosan kemény.

Ruházat: ezt leginkább az időjárás határozza meg. Bármilyen, sportoláshoz kifejlesztett ruha megteszi.

Kesztyű: különösen hosszú távon jelenthet nagy segítséget, mert megakadályozza a kéz felhólyagosodását. Nyáron jó szolgálatot tehet egy vékony fitnesskesztyű, amely szabadon hagyja az ujjakat, a tenyeret viszont megvédi.

Pulzuszámoló, lépésszámláló: egy pulzuszámoló sportóra a szívritmus mellett a kalória-felhasználást is mutatja, a lépésszámláló pedig jelzi a megtett távolságot és a lépések számát.

Keresztény kosarasok

A keret meghatározó játékosai egyetemi és főiskolai hallgatók és oktatók

Új név tűnt fel a debreceni kosárlabda berkeiben: ICHTŰSZ. A név a Iézsusz Chrisztosz Theu Üloasz Sztóter szavak rövidítése. A kifejezés jelentése: Jézus Krisztus Isten Fia Megváltó! Gondolom, már ebből is könnyen kitalálható, hogy nem átlagos kosárlabdacsapatról van szó...

Ez olyan ökumenikus csapat, melynek tagjai valamelyik református, illetve katolikus gyülekezethez kötődnek, vagyis a keresztyén/keresztyény értékeket képviselik. A keret meghatározó játékosai elsősorban egyetemi és főiskolai hallgatók és oktatók (köztük a Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola oktatói: Hodossi Sándor, Szabó Péter is), akik közül többen már négy-öt éve játszanak együtt. Igazán csak egy éve indultak hódító útjukra, és jelenleg a megyei bajnokság „C” csoportjának második helyén állnak, hét győzelemmel és két vereséggel.

Ezt a kiemelkedő eredményt heti egy edzéssel érik el, amelyhez a Kölcsey-főiskola adja számukra a termet csütörtökönként – örömmel várják a bátor érdeklődőket. Átlagéletkoruk 33 év, de a húszas, illetve a negyvenes éveiket taposó fiatalok egyaránt játéklehetőséget kapnak.

Többségük családos, így mérkőzéseiken szinte állandó szurkolóknak tekinthetők a gyermekek és a feleségek, de rajtuk kívül is nagyon szívesen látnának szurkolókat. Öröm számukra a közös játék, a tartalmasan eltöltött idő.

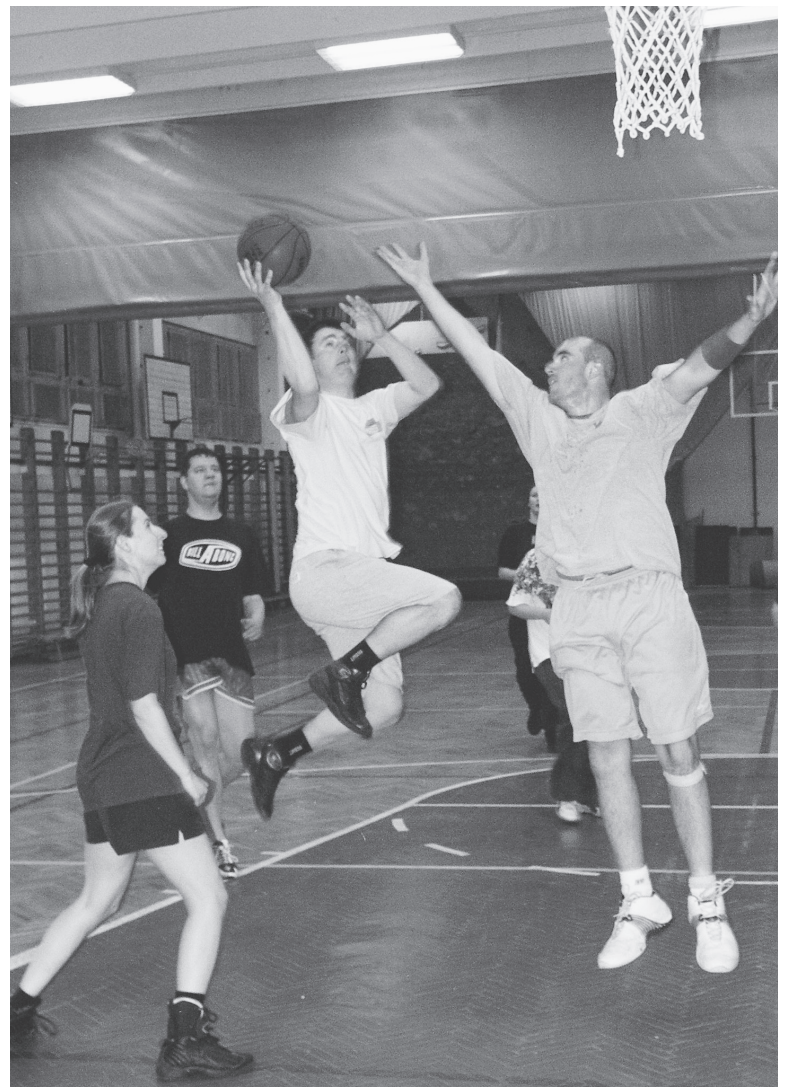
A csapat igazi közösséget alkot, ami nem csoda, hiszen a közös értékrend és hasonló érdeklődési kör

mellett a játékosok többsége elég régóta ismeri egymást. Céljuk egy hivatalos egyesület létrehozása, amellyel egy úttörő vállalkozást szeretnének indítani; nevezetesen: a keresztyény emberek figyelmének ráirányítását a közös sportolás örömeire.

Bízunk benne, hogy ez a próbálkozás más városokban is követőkre találhat.

Kerekes Zsolt

Bővebb információ a csapatról a www.ichtusz.extra.hu Web-oldalon található.

Nagy Ágnes Katalin felvétele